

HUNGARIAN SCOUT MAGAZINE
**MAGYAR
CSERKÉSZ**

XLVI. ÉVFOLYAM

Vol. 46. No. 1 - 2.

1994., 1 - 2. sz.

Dr. NÉMETHY GYÖRGY

(1934 - 1994)

A KÜLFÖLDI MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG ELNÖKE

(1973 - 1994)

9

K Á R P P Á T A L J A I CSERKÉSZHÍREK

dr. MORVAY PÉTER

Három éve építjük itt a cserkészet. Erőt, hitet és nemzettudatot sugároznak azok a kárpátaljai magyar gyermekek, akik cserkészkednek. Ezt a munkát töretlenül kell folytatnunk.

A Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség decemberben tartotta meg második közgyűlését, nagyon meleg, baráti hangulatban. A beszámolókból kiderült, hogy Kárpátalja 15 helységében jelenleg több mint 700 magyar gyerek cserkészkedik. Célunk az, hogy Kárpátalja magyarul beszélő részein mindenütt beindítsuk a cserkésztevékenységet. A munka lassan terjed, ugyanis kevés a vezetésre alkalmas ember. A meglévő vezetőink ellenben csodálatosak, meggyőződésesek, hogy még sokáig számíthatunk munkájukra. Az eddigi eredmények a három év megfeszített munkáját tükrözik. Nagyszőlősen, Munkácson és Csapon már működik a kiscserkésztevékenység is. A kiscserkésztevékenység a kárpátaljai magyar vezetők nagyon fontosnak tartják, a jövőben erre nagyobb súlyt akarnak fektetni és megfelelő vezetőket kiképezni.

Súlyos gondot okoz, hogy a csapatok felszerelésüket nem tudják beszerezni, (mert nem kapható, s ha véletlenül mégis valahol található: akkor csillagászati áron.) Ezért a Szövetség kölcsönöz a csapatoknak szegényes felszerelést. Emiatt roppant nehéz a csapattáborok időpontjait úgy összehangolni, hogy a sátrakat, hálósákokat (amelyek most már, hála Istennek, kevésnek bizonyulnak), minél több csapat tudja használni. Június 14-én kezdődik az első tábor, az utolsó augusztus közepén bont sátrat. Közben van zenei tábor és hittantábor is. Nyáron bizony ki sem látszunk a munkából. A Szlovákiában, Paláston megrendezendő tiszti táborra két segédtisztet küldünk. A szóba jövő segédtisztek közül Kun Zsuzsanna és Öccse, József jelentkeztek Csapról és jelentkezésüket a vezetőség elfogadta.

Nagy gondot okoz Ukrajna tragikus gazdasági helyzete, mely a zéró fele közeledik. Ezért nagyon sokan már a középiskolában Magyarországra felé tájékozódnak. Sajnos, éppen az értelmesebbje megy el, és ha nem tudjuk a fiatalság kiáramlását megakadályozni vagy legalábbis lényegesen csökkenteni, akkor az itteni magyarság rá fog dobogni, hogy azokat a fiatalokat veszítette el, akik az itt élő magyarság támaszai lehetnének. Ezért a vezetők nagyon fontosnak látják, hogy felébredjen az itthonmaradás belső lelki szükséglet és igényét.

Popovics Béla
Munkács

cserkésztestvér, a Cserkészcsapatok Szövetségének országos, majd tiszteletbeli elnöke, regőscserkész vezetőtiszte, a Vezetők Lapja szerkesztője, február 22-én, életének 85. évében meghalt. A széles körben népszerű cserkészvezetőt a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra.

EUROFOLK-93

A felcsíki Csíkszentdomokos község (Márton Áron szülőfaluja) Márton Áron cserkészcsapatának parancsnoka, Bokor Ákos tanár 5 cserkészlánnyal részt vett az elmúlt év augusztusában Ausztriában rendezett Eurofolk-93 regőscserkész találkozókon. Európa minden országából 2500 cserkész mutatta be ismeretait saját népi kultúrájáról. A csíki lányok a felcsíki népviseletet mutatták be, és fényképkilátásokon Erdély műemlékei, a fadarabok és a székely kaput ismertették. Nagy sikert arattak a felcsíki táncrend bemutatásával, melyet a kiváló néprajztudós, Kallós Zoltán tanított be nekik. Előadták testvérfalujuknak, a dél-dunántúli Berzencének a táncrendjét is. Hasonló sikerük volt a kürtöskaláccsal. A csíki lányok útját a Leánycserkész Világszövetség tette lehetővé.

OROSZ CSERKÉSZET

Hosszadalmas ellenségeskedés és félreértések után sikerült kapcsolatot teremteni az Orosz Cserkészszövetség és a Világ Cserkészszövetség között. Az első találkozás 1993. január 16-án történt New Yorkban. Itt az oroszok tisztázták, hogy egyesületük valóban cserkészszövetség és politikával nem foglalkoznak. Később genfi találkozójukon, a világszervezet képviselői beszámoltak arról, hogy hivatalosan 16 millió cserkész működik világszerte, 131 Cserkész Egyesület és 177 Cserkészszövetség keretében. A hivatalosan el nem ismert cserkészeket is beszámítva, az összlétszám 25 millió körül lehet. 1993. augusztus 23-án az orosz cserkész egyesületek képviselői, a brit cserkész egyesületek kiküldöttjei és a világszervezet megbízottai a moszkvai cserkész-központban találkoztak. Az oroszok elmondták saját cserkésztevékenység történetét, 1909-től, a származásuk hosszú évtizedein át, napjainkig. Isten segítségével most végzik az újjászervezés munkáját Oroszországban. Moreillon J., a világszervezet főtitkára megállapította, hogy az oroszokkal akadály nélkül együtt tudnak működni.

BÚCSÚ

Mély szomorúsággal jelentjük, hogy **DR. NÉMETHY GYÖRGY**, a Külföldi Magyar Cserkészszövetség Elnöke, 1994. május 18-án visszaadta nemes lelkét teremtetőjének.

1934-ben született Budapesten. Tanulmányait a Lónyai utcai református gimnáziumban kezdte. 1951-ben a Rákosi rendszer elviselhetetlen nyomása elől, szüleiivel a vasfüggönyön át nyugatra menekült.

Németországban érettségizett. Felsőbb tanulmányait USA-ban a Lincoln University-n kezdte. Doktorátusát a Cornell University-n szerezte, ahol tanárai már akkor a jövő nagy tudósát látták benne. A magyar cserkésztevékenységbe 1953-ban kapcsolódott be. Pályája hirtelen ívelt magasra. 1961-ben alig 27 éves korában szövetségünk Vezetőtiszteje. Az 1960-as években kidolgozta a külföldi magyar cserkésztevékenység vezetőképző rendszerét. A hetvenes években a cserkésztevékenység szerkesztése során szerzett elévülhetetlen érdemeket.

Közben a tudományos pályán üstökösként emelkedett. Alig egy évvel doktorátusa után a Rockefeller egyetem hívta meg tanárának. 1972-ben Rómában átveszi a Pontificia Academia Scientiarum aranyérmét (amelyet két-három évenként egyszer adnak ki). Ezt követően a Sorbonne-on, Bazelben, Rómában, Nápolyban tanított.

1973-ban közgyűlésünk egyhangú bizalomnyilvánítással a Magyar Cserkészszövetség elnökévé választotta. 1975-ben visszatért az US-ba. Határtalan tudásával, végtelen szerénységével, a folytonosan megújuló cserkésztevékenység irányítója volt közel húsz esztendőn át.

Tudós életét a Cornell egyetemen folytatta. Tudományos cikkei, írásai a fizikai-kémia egyik legtehetősebb kutatójává tették. Végül a Mount Sinai School of Medicine professzoraként, alkotó élete teljében ragadta el közülünk a halál.

Számos cserkész és tudományos kitüntetés tulajdonosa volt. Temetésén négy világrész 14 országának magyar cserkészei mondtak Istenhözszódot a magyar cserkésztevékenység halottjának. Emlékét a Külföldi Magyar Cserkészszövetség vezetősége, tisztikara és valamennyi cserkészkegyelettel őrzik.

40 ÉVES JUBILEUM GARFIELDEN

*„Nem tudjuk honnan, nem tudjuk kinek,
De rajtunk megyen át az üzenet.
Az ismeretlen igét hordja vállunk,
Bennünket ideállítottak: állunk.”*

Sík Sándor

1994. március 20-án ünnepelte a garfieldi 38. sz. leánycserkészcsapat fennállásának 40-ik évfordulóját. Miként a geológiai kővületek belsejükből hordják környezetük állat- és növényvilágának történetét, - úgy őrzi ez a nagymúltú csapat gyökereiben és összetételében a külföldi magyar cserkészet fejlődésének élő tanúságát. Három nemzedék története egyúttal a csapat keresztmetszetét adja. A nagymamák az alapítók, lányaik a mai vezetők és unokáik a cserkészek. A nagymamák - a hajdani csapatalapítók és az első parancsnokok - közül többen már Európában cserkésztek, a „dipi” cserkészet legendás hőskorában. Az óceánon átkelve, New-York elővárosi-kertvárosi környezetében telepedtek le, Garfield, Passaic, Clifton környékén. E kisvárosoknak jelentős magyar lakossága volt, még a századeleji és az első világháború utáni bevándorlások idejéből. Hála és tisztelet illeti ezeket a magyarokat a szép templomokért, melyeket közös erővel felépítettek. E templomok körül indult meg az ötvenes évek új bevándorlóinak magyar közösségi élete.

A csapatzászló

A harmincnegyzesek 1994-ben

A 38. sz. Rozgonyi Cicelle csapatot Kormann Gabriella alapította 1952-ben, és 1954-ben hagyta jóvá a csapat működését a Magyar Cserkészszövetség. 1954 őszén a csapatalapító férjhez ment Jámbor Pálhoz és a népszerű cserkészvezető házaspár, munkája révén hamarosan közismertté válik a cserkészletben. Az Árvalányhaj, a Búzavirág és az Árvácska őrök működésével indult meg az új csapat élete. 1955-ben már 25 cserkészlány vezetését vette át néhai Andreánszky Károlyné. Az elmúlt negyven év alatt 14 parancsnoka volt a csapatnak: Jámbor Pálné, Andreánszky Károlyné, Kormann Judit, Bodnár Gáborné, Bodó Jutka, Heidrich Magdolna, Németh Jánosné, Bodnár Csilla, ifj. Jámbor Pálné, Kazal Zoltánné, Keresztes Judit, Sándor István, Bálinth Imre és Sándor Anna. A csapat emlék-könyvében lapozgatva eseménydús negyven esztendő emlékei tárulnak fel. Az indulás nehéz korszakában Gáspár János lelkész, a passaic-i Szent István egyház lelkésze az iskola helységeit engedte át őrsi gyűlések használatára. 1963-ban bérelt cserkészotthonhoz jutott a két helyi csapat, majd a hatvanas évek derekán megvalósult a régi álom és saját cserkészházat vásároltak a Szövetség segítségével. Cserkész szerepén kívül ez az otthon a környékbeli magyarság kulturális központja is lett. Sok szép előadás, vetítés emléket őrzi a hívogatóan barátságos ház. Ha most a csapat tagjai emléktáborozást gyűjtanak, vajon milyen szikrák pattognának a lobogó lángok körül?...A nyári táborok szívmengető emlékei a Bicsák tanyán, a 23-as út mentén, szelíd dombok és dús erdők között

Észak-Jersey-ben, ahova olyan örömmel tértek vissza évről-évre a hajdani harmincnegyzesek...A cserkésznapok, a garfieldi Polgári Liga kerthelyiségeiben, ahol összegyűltek a keleti partvidék csapatai a hatvanas években, s ahol, ügyességi versenyeket, népi bemutatókat rendeztek...A körzeti szavalóversenyek, melyeken évről-évre résztvettek, míg végül a fiúcsapattal karöltve elnyerték a vándordíjat...S a felejthetetlen pillanat, amikor felsorakoztak a passaic-i templom előtt és közöttük vonult be Mindszenty József hercegprímás a templomba, majd megáldotta cserkészházukat is...De ott voltak a doylestown-i zárandókatokon, a herefordi sitáborban, a hétvégi VK-napokon, a regős hétvégen, a regős táborokban, VK- és mintatáborokban, a Sík Sándor park iskolatáborában, a Pax Ting leánytáborban, a new york-i székhely regősbemutatón, a gödöllői emléktáboron.

Pattognak a szikrák, dalol a múlt...Arról is szól, hogy nehéz, kritikus idők is megélt csapat. De végül mindig akad valaki, aki újból az élre állt és a csapat élete újból felvirágozott.

Ezt a szép és gazdag múltat méltó módon ünnepelték meg a harmincnegyzesek.

Összegyűltek a csapat új és régi tagjai - mind a három nemzedék - szülők és barátok, és a környék többi csapataiból is számosan. Jöttek köszönteni és ünnepelni a 40 éves Rozgonyi Cicellét. Jóleső látvány volt a szemnek, hogy a 40 éves múlt ellenére, kiscserkészek is szép számmal sűrűgtek-forogtak az összegyűlt seregében.

A Cicellék 1962-ben

A megemlékezés ünnepi szentmisével kezdődött a Szent István r. kat. templomban. Mise után a csapat, cserkészei ebédet szolgáltattak fel az egyház dísztermében, majd sor került a műsor előadására. Jámbor Pálné, az első parancsnok emlékeket idézett fel a csapat multjából és buzdította a cserkészlányokat, hogy legyenek büszkéik csapatuk gazdag hagyományaira és fejlesszék tovább a jövőben is. A műsor fénypontja a lányok néptáncbemutatója volt. A csanádi leánytáncot adták elő - ugyanazon a dobogón, ahol hajdan nagyanyáik ropták, s vagy két évtizeddel később az anyáik, tele szájjal énekelve, hogy: „Elmehetsz a házunk előtt...” Reméljük, hogy majdan a dédunokák is ugyanilyen lelkesen és szívhezszólóan fogják előadni.

-tiborbá-

Az Őzike őr

Cserkésznap néptánc-bemutató a hatvanas években

ISKOLATÁBOR-1993 FILLMORE

A résztvevők száma kevés volt ebben az évben s ez lehetővé tette, hogy a gyerekekkel egyénenként többet foglalkozhassunk. A diákok magyar nyelvismerésére általában jó volt. Minden gyerek tudott annyit magyarul, hogy meg tudta magát érteni és képes volt gondolatait kifejezni. Ezért az idén nem fordult elő, hogy valakit haza kellett küldnünk, mert annyira gyengén beszélt a magyar nyelvet. Ez nagy öröm a számomra, mert tavaly és tavalyelőtt is több gyereket haza kellett küldnünk, mert csak a táborban derült ki, hogy nem beszéltek magyarul.

Hangulat szempontjából sokat jelentett a tábornak a cserkészek részvétele. Szükségünk van olyanokra, akik ismerik a népdalokat, nem lepődnek meg őrsi rendszerünktől, egyéb követelményeinktől, a hangulatot vinni tudják és magukkal ragadják a többi is. Ezért elhatároztuk, hogy cserkész résztvevőknek jelentős kedvezményt nyújtunk. Úgy érezzük, hogy kölcsönösen jól járunk.

Nagyon jól bevált a szobaparancsnok a fiúknál. Egy fiatal földrajz tanár négy hétre jött Amerikába és ebből hármat velünk töltött. Lelkesen és komolyan foglalkozott a fiúkkal. Kora reggeltől késő estig olyan rendet tartott a fiú barakkban, amilyen tudomásom szerint eddig még nem volt. A lányoknál sajnos nem volt hasonló szobaparancsnok: meg is látszott. Az idén elég tanár volt, de a délutáni programokra kevesen voltak. Ezért a jövő évi tábort másképpen fogjuk megszervezni.

Ebben az évben nagyjából ugyanazt a munkafüzetet használtuk, mint tavaly. Ezért a gyerekek, akik már a múlt évben is részt vettek, „már ismerjük” jelszóval nem tanulták az anyagot olyan lelkesedéssel, mint ahogy kellett volna. Ezért mind a három osztály anyagát külön munkafüzetben kell kidolgozni, hogy akik visszatérnek, új tananyagot kapjanak. Ezt igyekszünk jövőre feldolgozni. A tábor elején és végén felmérő vizsgát végeztünk diákjainkkal. A tábor végére az átlag vizsgaeredmény nagyon megjavult. Úgy érzem, hogy sokat tanultak a gyerekek. A nyári iskola megmaradt pénzéből szeretnénk egy-két fontos könyvet venni a nyári iskola könyvtárába. Nagy szükségünk van angol-magyar értelmező szótárra és egy-két újabb tankönyvre.

New York állam táborozási követelményei az idén is változtak. Május havában tudatták, hogy egy új elsősegély tanfolyamot követelnek tőlünk. Két hónap türelmi időt adtak arra, hogy ezt a tanfolyamot elvégezzük. Ha Bálinth Erikának nem lett volna meg az elsősegélynél az oktatói képzése, akkor az idén nem tarthatuk volna meg a tábort. Ő a tábor tartama alatt

leadta nekünk a tanfolyam anyagát és levezgáztatott bennünket. Ezentúl az állammal korábban felvesszük a kapcsolatot.

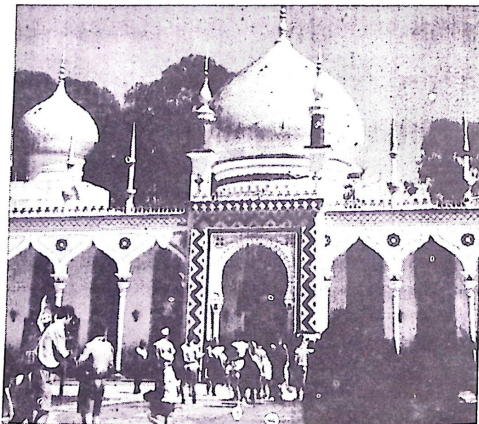
A jövőt illetően elhatároztuk, hogy táborparancsnok és iskolaigazgató fogja közösen megszervezni a jövő évi nyári iskolát. Táborné Bea, cst. vállalta a táborparancsnoki tisztséget és munkát. Közösen fogjuk előkészíteni a tábort. Úgy gondolom, hogy pontosan megállapítjuk, hogy ki miért felelős. Az én felelősségem lesz a tananyag előkészítése, a tanárok meghívása és az iskola programja. Ő vállalja a felelősséget a táborrendért, a délutáni programokért és ő irányítja az őrvezetőket.

Jövőre szeretnénk meghirdetni egy „kis osztályt” 6-8 évesek számára, akiknek egy hetes időtartamú táboruk lenne. Másik tervünk egy tanári továbbképző tanfolyam beindítása. Kötelességemnek érzem, hogy több irányban fejlesszem kis nyári iskolánkat.

Papp Klára, cscst.
Igazgató

Kiscserkész Vezetőképző Tábor
Platanos, Argentina, 1994 január 2-9

Buenos Airesben nagyon sok a kiscserkész, ezért volt fontos, hogy segédtisztai és őrvezetői fokon tartsanak kiképzést párhuzamosan. A tábort Merényi Rita cscst. vezette New York-ból. A sikeres tábor után az ő végkövetkeztetése az volt, hogy ugyanazokkal a problémákkal küszködnek a vezetők minden országban. A legfontosabb - és legnehezebb - feladat a kötelességteljesítés eszméjének meghonosítása a fiatal lelkekben.

Kiscserkészek és vezetőjelöltek meglátogatják a „gyerekek városát”, Platanos közelében

REGÖSTÁBOR-93 MELBOURNE Szatmári lakodalom

Mindig szerettem az új kihívásokat. Tizenhét évvel ezelőtt végeztem első vezetőképző táboromat, de a sok tábor után még mindig akadt valami, amit nem csináltam: regöstábort megszervezni és levezetni. A januárban tartott tiszti konferencián bíztak meg az új táborral. Ott sok ígéretet kaptam, ilyeneket, hogy „van anyagom, majd elküldöm”, „ismerek egy csomó táncot”, „van zeném”... Csak Anna teljesítette az ígéretét és elküldött egy szatmári szakácskönyvet. Nem lustaságból nem tartották be a szavukat, hanem a cserkészet mellett mindenkinek van valamilyen „mellékfoglalkozása”: egyetemre kell járni, meg kell élni és ilyen apróságok. Ezért fő aggályom az volt, hogy nem lesz elég anyagom. Volt egy-két könyvem, melyből kikeresgéltem a Szatmár megyére vonatkozó adatokat és Kati testvérem küldött Chicagoból egy kis füzetet angol nyelven, ami nagy segítség volt, persze vissza kellett magyarra fordítani.

Mivel kevés volt a forrásanyagom, elhatároztam, hogy általános falusi szokásokkal kibővítem a tábor tartalmát. Így került a munkatervbe hangszerkészítés, tyúk levágás és faragás. Másik aggodalmam volt, hogy milyen keretet alkalmazzak, ami újszerű, amilyent még nem csináltunk, s ami lekötí a tizenéves cserkészek figyelmét. Végül így született meg az ötlet, hogy lakodalmat rendezek: minden, amit tanulunk, csinálunk, a lakodalomhoz vezet. Az ötlet nagyon jól bevált. Elmondhatom, hogy a tábor anyaga az első perctől kezdve az utolsó napig lekötötte a résztvevők figyelmét. Persze a tábor sikere nem csupán ezen múlt, abban oroszlánrésze volt a sok lelkes vezető segítségének.

Hálás köszönetet mondok a konyhásoknak, Elesits Karcsinak és Sárinak, Markovics Ferinek és Piroskának. Remekül összedolgoztak, lelkesen megtették nekünk mindent. Ugyanolyan köszönet illeti a zenészek -Mark, Gemma, Sally, Kajcsa József - közreműködését. Nélkülük a remek hangulat nem alakult volna ki. Józsefen kívül a többiek azt sem tudták, hogy a regöstábort eszik-e vagy isszák, de azért Barak András biztatására eljöttek. Stopic Antal igazán remekelt. Nem csak a táncban, de annyira odaadó volt, hogy bármit kértem tőle, szívesen megtette. Felesége, Krisztina ugyanilyen szellemben működött három napon át. Nagyszerű énekhangja van és a tagok nagyon szívesen énekeltek vele. Mindent összevetve, egy lelkes segítő gárdát sikerült összehozni. Nekik köszönhető elsősorban a tábor remek hangulata.

Tábornapló

Szeptember 25 - SZOMBAT A tábor három napig tartott. Napsütés fogadott bennünket, amikor megérkeztek a sidney-iek és melbourne-iek, jóformán egy időben. Sorakozás után megkértem a tagokat, hogy ne gondoljanak se Sidney-re, se Melbourne-re, se cserkész táborra, hanem képzeljék magukat Mátészalkára, Szatmár megyébe. Folytattam azzal, hogy felejtsek el a cserkész tábori élet megszokott módszereit. Így síp helyett például dobzsóra kell ügyelniük. A hivatalos tábornyitó után megjelent a „vendégek” (vagyis a cserkészek) körében Domján Alpár, Szatmár megye főispánja, mindenféle bigyókkal irigylésre méltóan kidíszített mentéjében és személyesen meghívta az esküvőre az egész társaságot.

A nyitás után mindenki átöltözött népviseletbe és a tagokat családokba osztottam be. Olyan családnéveket választottam, melyek Mátészalkában és Halmiban ismert nevek voltak: Galgóczy, Gálfi, Ecsedi, Pótor, Kozányi. A menyasszony Molnár Borbála, a vőlegény Szabó Márton nevet kapott. Bakterünk is volt Illosvay Tücsi személyében. Elkezdtük az énektanulást, Stopicné Krisztina, jó nyers paraszt hangjával remek tanítónk volt. Utána a családok meglátogatták a falu kézműveseit és elkezdődött a forgószínpad: hangszerkészítés, szövés, főzés és tánc. Ezután szatmári vonatkozású történelmi előadás következett. Délután szentmisén vettünk részt. Utána az uzsonnánkat fogyasztottuk, amikor nagy sikongással berohant egy asszony és idegesen elhadtarta, hogy kedvenc fekete báránkját ellopta a drágalátos vőlegényünk. (A báránka „szerepét” egy nagyon

A forgó színpad egyik állomása

helyes fekete kutyuska „játszotta.”) Márton, a vőlegény azzal védekezett, hogy ő az árokban találta törött lábbal a bárányt és visszahozta, keresve a gazdáját. De az asszony nem hitte el és követelte, hogy a bíró tegyen igazságot. Meg is érkezett a bíró, kékszemű, mindentudó kucsmájával. A vendégség véleménye megoszlott. A vőlegény édesanyja kegyelmet kért a bírótól, hiszen holnap lesz az esküvője. A bíró közölte, hogy a mindentudó kucsma majd megtudja az igazságot és az est folyamán kihirdeti az ítéletet.

Vacsora után egyszer csak megszólalt a dob: megjött a bíró. Íme, a döntése: Márton csak úgy kap felmentést, ha menyasszonya őt találja a legjobb táncosnak a faluban. A táncviadalban végül is szerelem győzött: Borbála a lihegő Mártont találta a legjobb táncosnak.

Szeptember 26 - Vasárnap Reggeli után népijátékot játszottunk, majd folytattuk a kézművesek műhelyeinek a látogatását, forgószínpad keretében: faragás/falusi építkezés, szövés, hangszerkészítés és földrajzi tájismeret. Kiderült, hogy a tegnapi asszony, aki báránylopással vádolta a vőlegényt, a falu mindentudója. Amíg a vendégek szöttek, faragtak, sokat mesélt a szatmári szokásokról, felolvasott néhány humoros népmesét. Jól szórakoztatta a népet. Utána kezdődött az igazi nagy munka, készülni kezdtünk a lakodalomra. Mindegyik család kapott egy feladatot:

Galgóczy - tyúkok levágása, kopasztása és megsütése
Pótor - főzés (túrós gombóc, leves, kórités)
Ecsedi - terem- és templomdíszítés
Gálfi - zeneműsor

Mivel nem mindenki vágott tyúkot eddigi életében, gondoltuk, jobb lesz, ha mindenki figyeli, hogyan is kell. Cs. Sanyi nagy szakértelemmel bemutatta a levágás tudnivalóit. A kopasztásnál többen is segítettek. A tisztítást és a sütést átvette a munkáért felelős Galgóczy család. Markovics Pista és Szegi Pista megépítették a tűzhelyet a csirkesütéshez. Bárány Nóri irányítása alatt gyönyörűen kidíszítették a lakodalmat termet és a templomot. A Pótor család gyúrta és gyúrta és gyúrta a gombócokat. A Gálfiak, Cs. Ottó ügyes irányítása alatt készültek a zenével. A táborban készített hangszereket alkalmazzák. A nagy zenebonáról ítélve, jónak ígérkezett.

Végre, végre kész lett a vacsora. Indulhatott a nép a vőlegény házához. „Csitt! Csendesség. Krisztus neve dicséretessék” E szavakkal kezdődött a búcsúzás. A mama, a papa, a vőlegény beszéltek, a nép éljen-t kiáltott. Zenével, énekszóval mentek tovább a menyasszony házához. Itt is megismétlődtek a beszédek. A menyasszony búcsúja után még könnyek is hulltak. Utána mindannyian elindultak a templom felé, ahol már várt a lelkész (Pálos Pista). Mivel

katolikus misén voltunk tegnap, miért ne legyünk ma egy unitárius esküvőn, legalábbis annak képzeltük. A lelkész nagy szeretettel fogadta az ifjú párt, rövid beszédében szólt a házassággal járó áldozatokat. Amikor az esküre került a sor, a vőlegény nem azt mondta, hogy „Molnár Borbálát szeretem”, hanem azt, hogy „Molnár Borbálát szerettem”. A vendégcseregnek elélt a lélegzete. Derék papunk elmagyarázta a magyar nyelv titkait és Márton, most már nagy igyekezettel helyesen mondta a szöveget.

A holtomiglan-holtodiglan emigy megtörténvén, elkezdődött a lakodalom. A fő asztalnál ült az újdonsült jegyespár, a többi asztaloknál a vendégek. Megérkezett az első fogás - finom csirkeleves. De előbb a vőfély több versszakos köszöntő versikét mondott. A leves után jött a többi finomság, a sült csirke, a kórités, legvégül a túrós gombóc, mindegyik fogás előtt tréfás köszöntő mondóka. A lakoma után táncoltunk, mulattunk. Végül népijáték és egyéb szobajáték után búcsúznunk kellett: megszólalt a bakter. Nagyon sikeres nap állt mögöttünk.

Szeptember 27 - HÉTFŐ Reggel a vendégek rájöttek, hogy a menyasszony megszökött még a lakodalom alatt. (Mivel Clayton városa nem tartozik Szatmár vármegyéhez, sajnos hétfőre nem kapott kimenőt - dolgoznia kellett!) De a vőlegény derekasan állta a sarat. Hevesi Nagy Pétertől és Lavotha Annától megtanultuk a *Mátészalka gyászban van* kezdetű balladát. Utána pedig vidám jelenetekkel kigúnyoltuk a tábor egyes mozzanatait - önmagunkat. Befejezésül, vidám éneklet után elvégeztük a táborzárai feladatokat. Vissza a valóságba!

Levontuk a zászlót és búcsút vettünk Mátészalkától.

Kovássyné Éva

Szatmári lakodalom: Erzs, Péter, Ági, Csilla

ADYLIGETI MEGFIGYELÉSEK A Kárpát-medence cserkészei között

Az adyligeti tisztképző táboron nekem megint feltűnt, hogy mennyivel könnyebb olyan jelöltekkel foglalkozni, akiknek anyanyelve és minden iskolai képzettsége magyar. Emiatt úgy tűnik, mintha képzelőtehetségük is fejlettebb volna a külföldön élő magyar fiatalénál. Pedig csak arról van szó, hogy a külföldi magyar fiatalnak először meg kell birkóznia a nyelvvél és a kultúrkör ismeretlen részleteivel ahhoz, hogy ötleteset, újat alkothasson.

A jelöltek között, persze sok tanár volt, akik a gyerekekkel való bánásmódot nagyon jól ismerték. Így, az egyik kimagasló pontja volt a tábornak a kiképzés gyakorlása. Olyan remek ötletekkel jöttek elő, hogy az őrsi tagok és a megfigyelő tisztek egyaránt tanulságos és mulatságos délutánt töltöttek el. Például a természet megfigyelésének témájánál, Ludas Matyi receptet ír Döbrögi gyógyítására. Ezt a táborban található gyógyfűvekből kell összeállítani, melyeknek magyar népi neveit Daradics J.(Déváról) latinra fordította (például: szagosfű = *Herba odorata*, számarkóró = *Planta seca asinus*), és ezeknek a megfigyeltetés után kellett összeszedni a növényeket. Ez érdekes az, hogy a tagok mind megfigyelték.

Mivel a magyar nyelv nem probléma, igen könnyen ment a kerettörténetek alkalmazása. Mennyi ötletem merült föl! Olyannyira, hogy amikor megszervezttem a kollokválást, egyhangúan követelték a keretmesét hozzá: „Romantikussá, cserkésziessé kell tenni a collokválást is.”

Mély vallásosságot észleltem az egész táborban. Minden reggel 6:30-kor két istentisztelet és 2 mise hangzott el a táborban. Ezek között oszlottak el a tábor lakói torna előtt. Ez annyira fontos volt számukra, hogy egyik reggel, amikor valamivel korábban akartam a tornát elkezdeni, rögtön több helyről hallottam, „akkor a misét 6:00-kor kezdjük.” Számtalan történetet hallottam a résztvevők falujának templomáról, annak megmentéséről vagy teljes rendbehozataláról, vagy az egyház hatásáról a mindennapi életben. Kettő is Erdélyből mellékfoglalkozásként teológiára jártak. Kollokválás alatt minden őrstől megkérdeztem, hogy mi jót vagy rosszat észleltek a táborban. Legalább heten azt a meglepő megjegyzést tették, hogy a tábor vezetésében tapasztalták gyakorlatban azt az emberséget, amiről a vallás órákon hallottak. Arra a megjegyzésre jutottam, hogy ez a nézet egy általánosan elfogadott vélemény volt.

Megbecsülték azt is, hogy a tábor vezetősége

nem különítette el magát a hallgatóktól, baráti hangulat uralkodott. Ugyanakkor csodálkoztak a katonás módszereken alapuló fegyelmzés hiányán. Elmagyaráztam, hogy tisztképző táborban az önfegyelmzés a lényeg, és belátták, hogy valóban fegyelmi probléma (pl. kötelesség elmulasztása) nem fordult elő a sípszó nélküli táborban.

Sok komoly dolgot hoztak a táborba. Az egyik személyes élményt is nyújtott nekem. Egy idősebb orvos Tasnádról (Szatmár megye) leírta faluja történetét. Abból ráismertem édesanyám családjának őseire és sok mindent megtudtam a család történetéről Zsigmond király idejében. Ebből a dolgozattól megtudtam azt is, hogy milyen élményt jelent a cserkészeknek az a tény, hogy gyűléseiket a hétvégen félig üres kórház folyosóján tartják.

Megfigyelésem szerint a közös nemzeti és műveltségi háttér közös síkra emelte őket, szabadon keresték egymás kapcsolatát, megosztották tapasztalataikat, gondjaikat. S talán ez volt a tábor egyik legértékesebb eredménye.

Dömötör Margó cscst.

Rio de Janeiro

VAN EGY ASSZONY...

(Gondolatok Anyák napjára)

RAMON ANGEL JARA

Van egy asszony, akiben sok van az Istenből, mert olyan mérhetetlenül tud szeretni és sok van benne az angyalokból, mert fáradhatatlan a gondoskodásban.

Egy asszony, akiben ifjan is megvan az öregek bölcsessége és öreg korában is olyan hévvel dolgozik, mint egy fiatal.

Egy asszony, aki ha tanulatlan is, bölcsnél világosabban látja az élet titkait és ha művelt, akkor is tud alkalmazkodni a gyermek egyszerűségéhez.

Egy asszony, aki ha szegény, megelégszik azzal, hogy szeretteit boldognak látja, s ha gazdag, boldogan adná oda minden kincsét, csak ne kellene elszenvednie a hálátlanság útjára sebeket.

Egy asszony, aki lehet erős, mégis megremegegy gyermek felsíró hangjától s gyengén is, az oroszlán bátorságával és erejével védi az övéit. Ha úgy hozza a sors.

Egy asszony, akit, míg él, nem tudunk eléggé megbecsülni, de ha meghal, mindenünket odaadnánk érte, hogy láthassuk egy pillanatra, hogy újra hallhassuk a hangját, hogy ölelő karjaiba menekülhessünk még egyszer.

Ez az asszony az édesanyánkl

VEZETŐI ARCKÉPEK

Szentkirályi Pál cscst.
fiúcserkész vezetőtisz

Szentkirályi Pál 1964 február 19-én született Cleveland-ben. Szülei 1956-ban érkeztek az Egyesült Államokba. Alsó-, közép- és felsőiskoláit Cleveland-ban végezte. Gépészmérnök. Már több mint nyolc éve az Allied Signal Truck Brake Company-nál dolgozik mint tervezőmérnök. Bendix márkájú teherautó fékírányító szerkezeteket tervez. Felesége, Csia Judit, 6 éve a 34. sz. Zrínyi Ilona lcs. parancsnoka.

A Bessenyei György cscs.-nál kezdett cserkészkedni. Hat éves korában átköltöztek Cleveland nyugati oldalára, azóta a 14. sz. Görgy Arthur cscs. tagja. Cserkészvezetői pályafutását 1978-ban kezdte a kiscserkész őrsvezetői táborral. 1982-ben lett segédtiszt és 1985-ben végezte el a cserkészisztképző tábort. Csapatában mint őrsvezető, rajvezető és csapatparancsnok helyettes tevékenykedett 13 éven át. Közben körzeti VK napokat rendezett, részt vett a szövetségi akadályversenyek szervezésében és a vezetőképzésben is. Tagja volt a cleveland-i cserkész regös csoportnak is 6 éven át.

1990-ben az eibisberg-i cserkésziszt előkészítő táborban szolgált mint táborparancsnok helyettes. Ezen a táboron összesen 85 jelölt vett részt Magyarországról és az elszakított területekről. 1991-ben átvette a segédtisztképzés központi irányítását.

1991 óta fiúcserkész vezetőtisz. Nyáron megjelenik egy kerettörténet ötletfüzete, amivel a csapatok munkáját igyekszik elősegíteni. Következőnek az elsősegély próbaanyag korszerűsített kiadását tervezi.

Gyulassyné Györgyi
körzeti parancsnok, New York

1952 május 5-én született Gútán, a Felvidék legnagyobb falujában. A kisebbségi sorsot maguk között hagyva, 1964-ben családjával Nyugatra menekült és Kaliforniában telepedtek le. Itt az idegenben döbben rá arra, hogy az ember hovatarozását mennyire megszabja a nyelv. Gútán ezt nem észlelték, hiszen ott környezetük, néhány betelepített szlovákot kivéve, tiszta magyar volt. Magyarság-keresése volt az a vezérfonal, mely a cserkészethez vezette.

1968-ban belépett az újonnan megalakult san francisco-i csapatba és az új csapat vezetőhiánya miatt, 17 évesen mint őrsvezető kezdte működését. Cserkész tevékenységét egyetemi tanulmányai, majd házasság, két gyermekének születése többször megszakították. Végül vissza tudott térni a rendszeres cserkészismunkához, rendszeresen eljár a fillmore-i vezetőképző táborokra, először lelkes résztvevőként, aztán mint kiképző. Nyolc éven keresztül vezette a san francisco-i leánycsapatot mint parancsnok.

1992-ben New York-ba költöztek, mert professzor férje a Columbia egyetemen kapott állást. 1993-ban a new york-i körzet vezetésére kapott megbízást. Leleken támogatja a körzeti lelki gyakorlatokat, a sportversenyt, akadályversenyt, regös hétvéget és a körzeti konferenciákat. Felújította a vezetői továbbképző nap gyakorlatát és 1994 januárjában megszervezte az első Kodály-hétvéget, amelyet rendszeresíteni kíván. 1995 tavaszára tervbe vett egy körzeti népi találkozó, amelyen minden csapat egy-egy tájegység képviselőjében jelenik meg, sajátkezüleg készített népi tárgyakat hoz, népzene és más népi bemutatókat ad elő.

Györgyi hálás azért, hogy a cserkészlet olyan irányban befolyásolta lelkiségét, hogy vállalja a vezetést, hogy merjen másokért is felelősséget vállalni.

SARJAD A CSERKÉSZET A
DÉLVIDÉKEN

Már 10 évvel ezelőtt is voltak olyan fiatalok a Délvidéken, akik törték a fejüket, hogyan lehetne a magyar cserkészletet elindítani a Vajdaságban. S így a politikai változás után, minthogy az új politikai rendszer megengedte az ilyen fajta foglalkozást az ifjúsággal, már 1990 májusában megalakult a magyar cserkészlet a Vajdaságban, a bánsági Muzslya községben. A vajdasági cserkészvezetők nagyon komolyan és lelkesen végzik munkájukat. Kovács Nándor a legfontosabbnak azt tartja, hogy jól kiképzett cserkészek vezessék a csapatokat és őrsöket. Véleménye szerint az eddigi munka feljogosít a reményekre. Vannak persze kezdő csapatok is, ahol a munka még kezdetleges. Ezek a csapatok igyekeznek a tapasztalt cserkészvezetőktől tanácsot kérni. Minden csapat törekszik arra, hogy a cserkészek alapelveit és törvényeit betartsa. Nagy örömet okozott, hogy a Külföldi Magyar Cserkészszövetség öt tisztjelöltet meghívott a Vajdaságból az ideai tisztképző táborra, a szlovákiai Palástra. Képzett vezetők már csak azért is szükségük van, mert most már a Bácska számos helységéből is érdeklődnek a cserkészlet iránt. (Korábban a heves boszniai harcok miatt, a hozzá közel eső Bácskában nem folyt szervezés.) A szövetség központja még mindig a bánsági Muzslyán van. Egy jól képzett és lelkes cserkészisztját, Gabona Ferenc bevonult egy évre, hogy leszolgálja a köteles katonai idejét. Székelykevé és Szabadkán van egy-egy képzett segédtisztját, Temerinben három. A közelmúltban két Ö V kiképző tanfolyamot rendeztek, az egyiket Muzslyán 64 jelölttel, a másikat a bácskai Tótfalun 36 jelölttel. Mindkettő négy napig tartott.

Tervezik, hogy megpróbálnak cserkészparkot szerezni. Komoly gondot okoz azonban, hogy a Vajdaságban minden erdősség vagy erdős terület társadalmi tulajdonban vagy vállalatok birtokában van. Erdős terület csak a Tarcal-hegyen (Fruska-górán) van magán tulajdonban. De ahogy írják, ez a terület nagyon „bizonytalan” az ő számukra. Ennek ellenére nem adják fel a reményt és tovább nyomoznak.

1993-ban megjelent a Vajdasági Magyar Cserkészszövetség tájékoztatója, a *Bi-Pi*. A szerény külsejű, kis alakú lapot lelkes szerkesztők készítik. Főszerkesztője Kovács Nándor, felelős szerkesztője Kalapis Stojan szalézi szerzetes, a Vajdasági Magyar Cserkészszövetség elnöke. A lap második számában, a hírek között böngészve, örömmel észleltük, hogy Szabadkán múlt év december 4-én 19 cserkész tett fogadalmat és 8 kiscserkész ígéretet. Ezen a napon

hivatalosan is megalakult a 12. sz. Széchenyi István cserkészcsapat. A szabadkai önkormányzat cserkészotthonnak megfelelő helyiségekkel ajándékozta meg a csapatot.

A karácsonyi népi hagyományokat leginkább a cserkészek őrzik. A székelykevei cserkészek Moholon a hagyományápoló rendezvényen bemutatták a huszárjátékot. Székelykevé pedig betlehemezéssel és huszárjátékkal köszöntötték a karácsonyt. A muzslyai családokhoz bölcösös leányok vitték énekelve a betlehemi kis jászolt. Temerinben a betlehemező cserkészek a Jézuskának szánt ajándékokat szétosztották a szegények között. Vajdasági cserkészek résztvettek a Münchenben megtartott „Taizéi” ifjúsági találkozón. Ez a fiatalok BÉKE és BIZALOM zarándoklata. Az új esztendő csendben imádkozva várták. 100,000 fiatal találkozott itt Európa minden országából, hogy imádkozzanak a békéért és megértésért a nemzetek között.

Kalapis Stojan cst. - Kovács Nándor cst.
Muzslya - Vajdaság, Kis-Jugoszlávia

REGÖSTÁBOR ?

Évtizedeken át - különféle országokban élve - cserkészeink között megfigyeltem egy macacsul elterjedt helyesírási hibát, mely szinte kiirthatatlan gyom módjára, buján tenyészik. A hiba a címben megadott szóra vonatkozik. Mi a baj vele? Csupán annyi, hogy ez a szó a magyar nyelvben nem létezik.

A szó helyesen : **REGÖSTÁBOR.** Jegyezzük meg magunknak: a **regöstáboron regösök regölnek**, és felejtjük el mindörökké, hogy: a regöstáboron regösök regölnek. Egy régi szép, árpádházi királyaink korából fennmaradt, archaikus kiejtésű magyar szavunkról van szó. Örizzük hát szeretettel. A Magyar Tudományos Akadémia kiadásában megjelent Magyar Értelmező Kéziszótár első kiadásának 1154. oldalán olvashatjuk a következő szöveget:

regöl	regöséneket mond
regös	1. regöséneket mondó fiúk, 2. középkori énekmondó

Ez a helyesírás és kiejtés a magyar hanglejtés szabályainak is jobban megfelel: a rövid „ö” önkénytelenül az első szótagra viszi át a hangsúlyt.

A regösök nagyszerű munkát végeznek a magyar hagyományok őrzésével és azok átközlésével. Ezért különösen fontos, hogy ezt a hagyományörzést kiterjesszék a saját nevük és munkájuk megjelölésére is.

Cseh Tibor cst.

CSAPATKRÓNIKA - 1993

7. sz. ERŐS GUSZTÁV cscs.
New York

Hogy a legfontosabbal kezdjem, a magyar nyelvtudás a csapatnál aránylag elég jó. Ennek két oka lehet. Az egyik az, hogy a tagok nagy része magyar nyelvterületen született. A másik ok a rendszeres hétvégi magyar iskola. Minden szombat reggel a cserkészlet előtt minden 18 éven aluli cserkész számára kötelező az Arany János Iskola óráin részt venni. Természetesen nálunk is megvan a magyar beszéd problémája, mint az összes többi amerikai csapatnál. Az újonnan kijött szülők nem annyira érzékenyek, ha a gyerekek egymás között angolul társalognak, sőt részben örülnek is, mert így tőlük tanulnak angolul. Ez az oka annak, hogy ezek a tagok sokszor nem is veszik észre, hogy angolul vagy magyarul beszélnek-e. Ez a probléma rendszerint fokozatosan elmúlik a kirándulások alatt.

Kirándulni rendszerint Matawan-ba járunk. Erdei atya mindig szívesen lát bennünket és zavartalanul tudjuk programunkat végrehajtani. A főzési és higiéniai körülmények nagyon megfelelőek. A rajvezetők szerveznek kisebb kirándulásokat múzeumokba is. Leggyakrabban a Metropolitan Museum-ba megyünk, ami 12 perces séta tőlünk, és mint cserkészek ingyen bemehetünk. A Körzeti Nyári Tábor érdekes és hasznos volt a tagok számára. Ezek a táborokon a vezetők és tagok kölcsönösen sokat tudnak tanulni a többi csapattól. Jó változást hozott a megszokott binghamton-i nyári csapattáboroktól, de azért sok tag említette, hogy újból várja a nyári csapattábor, mivel ott is sok élményben volt részük.

Nagyon sokat segített nekünk az, hogy a Cserkészszövetség megvásárolta a Magyar Ház birtokjogának egy részét. Azelőtt mindig nagy gondot okozott a foglalkozási hely kérdésének megoldása. Rendszerint a Szent István egyházközség épületében voltak a foglalkozások, de mindig mása és más szobában. Emiatt soha sem volt az örsöknek örsi sarka. A Magyar Házban is többé-kevésbé hasonló volt a problémánk. Úgy éreztük, mintha éppen csak megtúrtak volna bennünket ezeken a helyeken. De mióta a Szövetség betársult a Magyar Házba, egy csapásra megváltozott a helyzet. Most minden örsnek van szobája, ahol zavartalanul tudnak működni 1-től 3-ig. A kiscserkészek a Szent Istvánban maradnak, a

cserkészek fölmennek a Magyar Házba. Nem akarunk teljesen lemondani a Szent István-ról sem, ezért ott csináljuk a csapat sorakozásokat. A kiscserkészeknek nagyon alkalmas hely a Szent István. Egyik célom mindig az volt, hogy minél több felé terjeszkedjünk, hogy el tudjuk érni a zavartalan foglalkozásokat. Az új amerikai plébános szeret minket, akárcsak a Magyar Ház elnöke és próbálnak velünk együttműködni.

Nagy változások érték a fenntartó testületünket. Az előbbi vezetőség lemondott és jó pár hónapig nem akadt senki, aki a helyükbe lépjen. Nagyon fontos szerepe lenne a Szülői-Tanári Egyesületnek, mint egy összekötő szervezet a Szent István templomban, amelyek összehozná a tanárokat, cserkészcsapatokat és mozgósítaná a szülőket. Végre két cserkészszülő elvállalta az elnöki és alelnöki tisztséget.

A vezetőkben sok a jószándék, de a kivitelezésnél gyakran bajok vannak. Sokszor elemi dolgokhoz kell újból meg újból visszatérnünk. Ennek talán az az egyik oka, hogy hetente csak egyszer találkozunk. A hét közben azonban annyi sok más dolog történik, hogy félíg elfelejtik a kötelességüket. A lelkesedés megvan a vezetőkben, de nagyon szeretném, ha önállóan kezdenének el gondolkodni, és ne mindig tőlem várnák mindenre a választ. Az egyik célom a vezetők és tagok nevelésében, hogy tanuljanak meg építő módon gondolkodni és legyenek kezdeményezők.

Klug Zoltán cst., csapatparancsnok

A new-yorki hetesek „hetes” alakzatban

LÁTOGATÁS A LITVÁN
JUBILEUMI TÁBORBAN

1993. augusztus 7-én és 8-án 12 magyar cserkész - 10 cleveland-i és 2 chicago-i ellátogatott a 1 Rakas nevű litván nemzeti jubileumi táborba. Ezen a táboron ünnepelte meg a litván cserkészlet a 75. évfordulóját. A Ludington (Michigan) mellett elterülő táborozó helyük, amelyet egy litván paraszt ajándékozott a Litván Cserkészszövetségnek, már 30 éve birtokukban van. A litvánok meleg testvéri szeretettel fogadtak bennünket és nagyon jól éreztük magunkat.

Litván cserkészleányok a magyar cserkészekkel

Hátsó sor: Solymosi Dóri, Gál Tamás, Szüle Robi, Kiss Dani, Hargitai István, Gutay Imre
Első (guggoló) sor: Fricke Tóni, Latkóczy Laci, Gajzer Attila, Balássy Péter - Rátoni-Nagy Vali felvétele.

A magyar küldöttség mellett jelen volt 1 lett, 3 ukrán és 5 amerikai cserkész is. Körülbelül 650 litván cserkész vett részt a jubileumi táboron. A litván cserkészek viselete nagyon hasonlít a magyar cserkészegyenruhára. A litvánoknak - hozzánk hasonlóan - Európában, Észak- és Dél-Amerikában valamint Ausztráliában működnek csapatai. Legtöbben vannak Chicago-ban, ahol hozzávetőleg 200.000 litván él és ahol 5-600-ra tehető a litván cserkészek száma. A chicago-i cserkészzel több litván hétvégi iskola is együttműködik. A legnagyobb északamerikai iskolájuk a Lemont nevű chicago-i külvárosban található a „Lithuanian World Center”-nél, ahol szombatontként mintegy 250 diák jön össze. A jubileumi táborukban is, egy kivétellel minden altáborukban a chicago-iak voltak túlsúlyban.

Litvániából is jelen volt 24 cserkész. Úgy mint nálunk, a második világháború után a kommunisták Litvániában is betiltották a cserkészmozgalmat. 1989-ben ismét beindult a litvániai cserkészlet, Vilnius-ban és Kaunas-ban alakultak meg az első csapatok. Természetesen a nyugati Litván Cserkészszövetség, az első pillanattól kezdve erkölcsileg és anyagiilag is támogatta az anyaország cserkészeit. E támogatás keretén belül, litvániai cserkészek minden évben minden évben részt vesznek az itteni táborokon, mialatt az itteniek közül többen táboroznak Litvániában.

Két napos látogatásunk alatt több érdekességet észleltünk nálunk. Bármily furcsának is hangzik, a litvánok nagyon szeretnek tapsolni és erre minden alkalmat megragadnak, így például zászlólevonás után, vagy a táborozó alatt mindegyik szám s még a csatakiáltások után is. Nagyon leleményes tábori építményeket, főleg kapukat készítenek. Említésre érdemes, hogy a tábori konyhájuk és a mosakodó/zuhanyozó épületük sokkal modernebb, mint a miénk. Mindegyik konyha mellett volt egy fedett ebédlő, ahol a cserkészek asztalnál étkeztek tányérból és nem csajkákból. Az átlag örs hat tagú és egy csapat általában négy örsből áll. Így, az átlag csapat létszáma nem haladja meg a huszonötöt. Csapat- számot nem használnak, csak csapatnevet. Az egyenruhaviselés kevésbé kötelező náluk, mint nálunk. Napközben egyáltalán nem viselnek egyenruhát.

Legérdekesebb sajtóságuk - amit érdemes alaposan tanulmányoznunk -, hogy a rover foglalkozás mellett van egy másik programjuk az egyetemisták és a diplomások számára. Az „akadémikus skautas”, vagyis „akadémiai cserkészek” szinte egy függetlenül működő külön csoportot képez a Litván Cserkészszövetségben belül. E csoport nemcsak egyetemistákból áll, hanem olyan fiatal meg középkorú egyetemet végzett cserkészekből, akik már esetleg családot alapítottak (talán más nemzetiségűvel), vagy távol élnek cserkész központoktól, de szeretnének cserkész munkát végezni, amikor idejük van rá.

Összegezve megfigyeléseinket: modernebb táborhelyüktől függetlenül, táboruk legalább olyan kellemes és cserkészies volt, mint a miénk. Leglényegesebbnek tartjuk, hogy a litvánok sikeresebben meg tudják fogni a fiatalokat és középkorúakat. Vezetőik között több fiatal meg középkorú cserkész volt, mint nálunk. Ebből csak tanulhatunk.

Nagy élmény volt számunkra a litván cserkészek meglátogatása. Alig várom, hogy mielőbb alkalom adódjon újabb látogatásra. Addig is, litván köszöntéssel „budék”, azaz jó munkát!

Latkóczy-Osváth László st.

19. sz. Hunyadi Mátyás cscs. - Chicago

LEVÉL GYERGYÓALFALUBÓL

Beszámoló a „Sövér Elek” cserkészcsapatról

A Sövér Elek csapat szeretettel küldi minden cserkésztestvérének ezt a képet a csapatról

Van néhány cserkészem, zömükben lányok, akik nagyon szépen dolgoznak. Két óra a közelmúltban „örökbefogadott” egy családot, akiknél az édesapa munkanélküli, decemberben halt meg a felesége és három gyereket kell nevelnie, akik közül a legnagyobb 12 éves. Minden szombaton odamennék, elvégzik a nagytakarítást, mosást. A múltkor vasárnapra ebédet főztek nekik. Teszik, amit éppen tenni kell. Írószereket, füzeteket is vittek a gyerekeknek. Borzasztó ára van a tanszereknek, még a fizetésből élő sem tudná előteremteni a tanfelszerelést, amire három gyereknek szüksége van.

A csapat is állandóan anyagi gondokkal küzd. A pénzt, amit kaptunk, tábori felszerelés vásárlására fordítottuk: 5 műanyagtál, 3 veder, 4 db. 10 literes kanna, egy 30 literes fazék telt ki belőle. Kevésnek tűnik, de az itteni árak miatt nagyon sokba került. Nem érdemes tartani a pénzt, mert 2 hét múlva ugyanabból már a fazékre sem lett volna elég. Sátorakat, remélem, kapunk kölcsönbe a gyergyóiaktól („Gyergyó” Gyergyószentmiklós rövidített neve - Szerk.). Nekünk csak 3 db. 2 személyes sátrunk van. Borzasztóan kevés, de még így is gazdagnak érezhetjük magunkat más csapatokkal szemben. Támogatást senkitől sem kapunk, mindenki koldusszegény.

Alaposan meggyűlt a tennivalóm. Gyergyóba járok órákra. Az egyik ottani tanár a gyakorlatvezetőm.

Órákat kell hallgatnom nála, azokról tavasszal le kell adnom a jegyzeteket az egyetemen, ez szükséges a tanári diplomához. Nekem is kell tíz órát tartanom. Mindez áprilisig kész kell legyen s ehhez jön a vizsgákra való készülés. Szóval nem unatkozom.

„Adventet éneklünk...” (Ma még kiscserkészek vagyunk, de nemsokára zöldre cseréljük a kék nyakkendőket.)

December 19-én a csapat előadást tartott. Mindenki, aki élt és mozgott, szerepelt benne. (Jól sikerült. Sajnos nem túl sokan jöttek el, az emberek fásultak, nyomorognak, nem túlzottan érdekli manapság a kultúra őket. A polgármester nagyon boldog volt. Szerinte hosszú évek óta nem volt ilyen színvonalas, dinamikus előadás a faluban. De a pap bácsi is egy hónapig minden misén dicsérte az előadást. Az érdem a csapaté, a gyerekéké. Én csak irányítottam őket.

Lórincz Erzsébet cst.
Sövér Elek cscs. -Gyergyóalfalu

Látogatóban a kis Jézusnál

HÍREK MÁRTON ÁRON SZÜLŐFALUJÁBÓL

Csikszentdomokost feloldozza az Úr az évszázados pápai büntetés alól

Hamar tovatűnt az idei farsang. Teljesen nyomtalanul nem hagytuk tovaröppenni a napokat, hanem erőnk szerint igyekeztünk emlékeztetesebbé tenni. Karácsony másodnapján cserkészmódra emlékeztünk meg a kis Jézus megszületéséről. Összejövetelünk cserkésztabortűz jellegű volt a cserkészotthonban, a tüzet egy szál gyertya jelképezte. Karácsonyi énekeket énekelünk, verseket mondtunk és köszöntöttük a Jézuskát. Egyik januári szombaton vidám csapatunk elindult szánkóinkkal a Gardos hegy meghódítására. Külön élmény volt a havas hegyoldalon gyújtott tűz melletti játék.

Községünk a hagyományörző falvak közé tartozik. Az idén a mi falunkban rendezték meg februárban a hagyományörző felcsiki falvak seregszemléjét, amelyen csikrákosi, madarasi, dánfalvi, karcfalvi, szentdomokosi szereplők adtak elő néptáncokat, népdalokat. A Márton Áron cscs. is bemutatót egy felcsiki táncot.

Idén is megtartották a hagyományos Báthory búcsút, amelyet Báthory Endre bíboros fejedelem tragikus halála miatt megemlékezésül és engesztelésül immár évszázadok óta őriz az egyházközségünk. Beke György, a mai Erdély nemzeti gondjainak és kultúrájának nagy íródeákja, így mondja el a tragédiát: „A szorító sors fogságából való kitérés - ez a kínzó vágy és indulat - a történelem során el is torzította egyszer Csikszentdomokos népének tetteit. Itt zajlott le az erdélyi történelem nagy drámája: Báthory Endre bíboros fejedelem meggyilkolása. A főpap meggyilkolása önmagában szörnyű cselekedet. Nemzeti tragédia, hogy a becsapott székelység önnön érdekei ellenére vált gyilkossá, hitelt adván a havasalföldi román vajda, Vitéz Mihály ígérgetéseinek. A Rudolf császár nevében érkező vajda ugyanis a régi székely szabadságjogok visszaállítását ígérte, ha elűzik Báthory bíborost és az ő zászlaja alá állanak. Nagyszében mellett Báthory csatát veszített, Moldván át Lengyelországba akart menekülni. Csikszentdomokos erdőségeiben a falubeliek útját állták és Pásztorbükk ormánál meggyilkolták... Orbán Balázs, halálos bűnben azért marasztalja el a csiki székelyeket, mert a nemzet külső ellenségeinek szolgálatába szegődtek. A gyilkosság színhelyén állott egy korhadó fakereszt, ezt 1816-ban behozták a faluba, a templom kertjébe, táblát is helyeztek rá. A

pápa Csikszentdomokos népét átokkal és évszázados büntetéssel sújtotta. Századokon át esdekelt feloldozásért a falu népe. Elégtételt az idő, az isteni akarat azzal adott, hogy Csikszentdomokoson született századunk szent életű püspöke, Márton Áron.

Igy érzi ezt a falu népe.

Még a diktatúra éveitől sem sikerült megakadályozni a hatóságoknak, hogy a nép ne záródokoljon el a pásztorbüki vesztőhelyre. A '89-es politikai fordulat után pedig kereszt alatt vonul ki Szentdomokos és a szomszédos falvak népe Pásztorbükkre, ahol istentiszteletet tartanak, utána pedig eléneklik a Báthory balladát, mely az akkori szomorú esemény megéneklése.

Természetesen cserkészeink lelkesen csatlakoztak a búcsújárókhoz. A zarándok tömeg között egyszercsak megjelent a gyimesfelsőlaki Domokos Pál Péter cserkészcsapat csángó népviseletben, cserkésznyakkendővel, a lányok nemzetiszínű pántlikával a hajjukban. A szentmise végzetével megkínáltuk őket egy tányér pityókás tokánnyal (a paprikás krumpli székely neve - Szerk.), amit egy közeli erdei házban főztek cserkészleányaink.

Nemrégiben meglátogattuk őket falujukban. Kedvesen fogadtak és örömmel tapasztaltam, hogy a cserkészélet a gyimesi csángók életvitelétől sem idegen. Irányítójuk a helyi plébános, Berszán Lajos, aki szép eredményeket ért el velük.

Mellékelten küldöm a 21 versszakos balladát és dallamát, amelyet egy kolléganőm jegyzett le a zarándokok éneklése alatt. A balladának mind a szövege, mind a dallama ismeretlen szerzőtől való.

Kurkó Ibolya cst.

Báthory Endre Balladája (részletek)

(„Báthory Kardinál Erdély fejedelme itt végezte életét, végső veszedelme tulajdonítatik Kristály Nagy Andrásnak mikor egy hía volt az 1600-nak” - a fejedelem emlékeresztjének felirata.)

1. Oh, te tündér és család világ, ki benned van, mind csupa hívság, Halál előtt minden leromlik, testünknek is vára elomlik.

7. Hogy lelkemet ártatlanságban megtarthatnám és tisztaságban, A Krisztusa hív szolgálatjára felkenettem a szent papságra.

8. Hamar engem hívtak Rómába, a kardinálok sarkos rangjában, Fejedelme Erdélynek lettem, lépésimet így gyorsan tettem.

12. Mihály vajda csalfa szívvel, kínálkodik ígért kincsével, Ki megfog vagy fejemet veszi, azt örökre boldoggá teszi.

14. Te Pásztorbükk, amely fejemről nevezetes lettél nevemről, Itt szakasztad végét életemnek s minden földi dicsőségemnek.

19. Oh, Jézusom, ki a keresztfán megváltottál szent véred árán, Sok jó voltod szívőből hálálom, testem s lelkem néked ajánlom.

DIÁKHUMOR

(Szakkifejezések és szószedetek az *Encyclopaedia Novissima* legújabb kiadásából)

Óra (TORTURA MAXIMA) Kegyetlen szertartás, némileg hasonlít a bírósági tárgyaláshoz és a középkori inkvizícióhoz. A diákot éles csengőjelekkel bekergetik egy levegőtlen terembe, fapadokba görnyesztik, majd válogatott kínzásoknak vetik alá őket. Az óra vallatással kezdődik, minek során naplólapozgatással kiválasztott infantilis egyedeket a tanár által régebben előadott bűvös szöveg visszamondására kényszerítenek. Az infantilis ezután térden állva, összetett kézzel könyörög a javítás lehetőségeért, mire a tanár fáradtan mosolyog. Az óra második felében kezdetét veszi a tanári magyarázat, ilyenkor a diákok egy részét a halálos unalom kórja támadja meg. Érdekes módon ugyanaz a csengőhang, mely oly riadt döbbenetet váltott ki az óra elején, az óra végén a diákokban olyan érzést kelt, mintha legyőzték volna Schwarzeneggert szkanderben.

Tanár (HOMO SAPIENS PEDAGOGUS) Megtévesztően hasonlít a normális emberhez (homo sapiens), valójában azonban igen veszedelmes ragadozó. Kedvenc tápláléka a diák (homo infantilis), ezen belül is a rossz tanuló (homo infantilis logus). Áldozatát először megpróbálja az örületbe kergetni, ebben találékonysága nem ismer határt. Kezdetben különleges mágikus hieroglifákat rajzol egy nagy könyvbe. Végül a mindenről lemondott, életunt diákot tanártársaival közös bunkerbe hurcolják, ahol is együtt vetik magukat a prédára.

Matematikatanár (HOMO SAPIENS ALGEBRICUS) A tanárok rendjében a legveszedelmesebb ragadozó. Többnyire felismerhető lándzsáiról és pajzsairól, az úgynevezett vonalzókról és körzőkről. Órája a legkegyetlenebb kínzások közé tartozik. Érthetetlen és követhetetlen krikszkrakszokat és példákat vés a táblára, amit a megrémült infantilis a füzetében próbál utánózni. Amikor végzett, „megoldást, megoldást!” kiáltással az elszörnyedt infantilisok közé veti magát.

Jó tanuló (HOMO INFANTILIS STREBERUS) Iskolán kívül olyan, mint a partra vetett hal, ám az osztályban felvidul, erőre kap. Megbocsájtó fölénnyel néz osztálytársaira, kiknek csökevényes agytekervényei együtt sem elégségesek arra, hogy az ő magasságába emelkedjenek. Elnézően mosolyog a tanár tévedésein. Hát tehet arról a szerencsétlen, hogy a tudomány rég meghaladta nézeteit? Különben is miért rontaná el azt a meghitt kollegiális viszonyt, ami

kialakult köztük? Jeles bizonyítványát egyedül a testnevelés veszélyezteti. Ilyenkor félrecsapja a könyveit, eltűnik és összeszorított foggal napokig fára mászik, fekvőtámaszozik és fejen áll. Azt az égi harmóniát, amelyben él, egyedül csak a természet rosszul sikerült tréfája, a rossz tanuló zavarja. Ez a felforgató forradalmár nekitámad, gúnyolódó szövegeket ragaszt a hátára, rajzszerűt helyez alattomosan a padjára és ostoba kérdésekkel árasztja el, hogyan tud ő ennyire okos lenni. Ilyenkor megvetően végignézi és elhatározza, hogy mindent visszafizet, amikor majd egyszer miniszter lesz.

R rossz tanuló (HOMO INFANTILIS LOGUS) a homo infantilis egyik alfaja. Általában könnyű felismerni aprólékos gonddal díszített padjáról, ami az osztály legeldugottabb zugában található. Könyvei és füzetei az elhasznátság látszatát keltik, ez azonban megtévesztő: alaptermészete miatt irtózik a betűktől és számoktól. Ellenben kiváló kártyajátékos és egyszerűen verhetetlen a torpedójátékban. Évnyitók és évvárók alkalmával kitűnően használható egy kis vidámság létrehozására. Elfoglalt ember. Néha napokig eltűnik az iskolából, mert különböző ügyei elszórlítják. Érdekes módon ezek az ügyintézkések rendszerint összeesnek a dolgozatírások és a nagy felelőshullámok időpontjával. Soha sem tanul és bizonyítványai meggyőzően tükrözik ezt a tényt. Ha megkérdezik, mi lesz belőle, méltóságteljesen szembenéz velük, és elmondja, hogy Einstein, Edison és Petőfi mind rossz tanulók voltak - és lám mi lett belőlük? Valójában azonban retteg a bányamunkától, a vécétakarítástól és a szemetesi hivatástól, amivel szülei fenyegetik, ha nem tanul.

„Sapiens patriae”

SULI-LAPI - diáklap, Barót

HUNGARIAN SCOUT MAGAZINE MAGYAR CSERKÉSZ

A MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

Szerkesztő:

Cseh Tibor cst.

Kiadóhivatal:

A M.Cs. Sz. Központja
P. O. Box 68
Garfield, NJ 07026, USA

Nyomta:

Lilium Aurum Kft.
Dunaszerdahely (Szlovákia)

Nyomdai előkészítés:

NAP Kádó Kft.
Dunaszerdahely (Szlovákia)